

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 52/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Viktorom Križiakom, Moyzesova 46, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 2T 109/2009 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/109/2009. Tiež navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 14 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh v podstatnej časti vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa č. k. KUJP-I46/OVEK-2002 z 18. februára 2002 vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu a trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti [§ 250 ods. 1 a 3 písm. b) a § 252 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona účinného do 1. septembra 1999, pozn.] formou spolupáchateľstva. Sťažovateľ o vedenom trestnom stíhaní nemal vedomosť, keďže sa zdržiaval v zahraničí. Sťažovateľ bol 19. novembra 2008 zadržaný a sudcom pre prípravné konanie 20. novembra 2008 vzatý do väzby (uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 8Ntv 39/03 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Tpo/65/2008, pozn.). Krajská prokuratúra v Košiciach podala proti sťažovateľovi 27. septembra 2009 obžalobu

(sp. zn. 1Kv 150/02-180, pozn.), v ktorom kvalifikovala skutok ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 3 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2T/109/2009 z 13. júla 2010 bol sťažovateľ uznaný vinným a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov. O odvolaní sťažovateľa krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 7To 83/2010 z 8. decembra 2010, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol. Zároveň rozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby, po ktorom bol sťažovateľ administratívne vyhostený na územie Chorvátska a zároveň mu bol určený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu jedného roka (rozhodnutie sp. zn. UHCP-PO-CP-KEZVC-049/2010 z 8. decembra 2010, pozn.). Následne bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2T/109/2009 z 23. februára 2023 (teda po trinástich rokoch) opätovne uznaný vinným zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 3 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorý mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ tvrdí, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti v jeho veci koná krajský súd, ktorý rozhoduje o podanom odvolaní, trestná vec teda nie je dosiaľ právoplatne skončená, čo je z pohľadu stavu právnej neistoty sťažovateľa neakceptovateľné. Je presvedčený, že v rozpore s ním namietanými právami a bez akéhokoľvek zákonného skutkového a právneho základu sa proti nemu vedie súdne konanie už 15 rokov, a to za skutky, v ktorých nie je zachovaná ani ich totožnosť a jednota a ktorých sa sťažovateľ mal údajne dopustiť v roku 1998. V konkrétnom prípade ide o trestné konanie, v ktorom bol sťažovateľ väzobne stíhaný viac ako dva roky, keď by rýchlosť konania mala byť prioritnou. Zdôrazňuje tiež, že o dĺžku namietaného konania vedeného súdom prvej inštancie sa zásadne nepričinil a spôsob vybavenia jeho trestnej veci bol výlučne vecou konajúceho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa (bod 1 tohto rozhodnutia) z dôvodu neprimeranej dĺžky vedeného trestného konania súdom prvej inštancie. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na to, že s účinnosťou od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa), čím výkon súdnictva na konanie vo veci sťažovateľa príslušného okresného súdu prešiel na mestský súd.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Keďže medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 od. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie) podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov aj vzhľadom na fakt, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namietané porušenie označených práv s'ťažovateľa možno posudzovať spoločne.

III.1. Posúdenie prípustnosti ústavnej s'ťažnosti:

7. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednaní veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákôľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu s'ťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto s'ťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

8. Ústavný súd opakovane judikoval, že s'ťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktorý zákon s'ťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie sú s'ťažovatelia oprávnení podľa osobitného predpisu – Trestného poriadku (II. ÚS 31/09, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, II. ÚS 531/2017, III. ÚS 263/2021, I. ÚS 82/2023, I. ÚS 83/2023). S'ťažovateľ v celom priebehu napadnutého konania nevyčerpal právny prostriedok na ochranu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočným priet'ahov, čím vystavil ním podanú ústavnú s'ťažnosť nebezpečenstvu odmietnutia ústavným súdom z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde. S ohľadom na dĺžku vedenia trestného konania súdom prvej inštancie, ktorá na prvý pohľad indikuje existenciu tzv. extrémnych priet'ahov v postupe a konaní súdu (14 rokov od podania obžaloby pozn.), však ústavný súd ustúpil zo striktného vyžadovania uplatnenia, resp. podania s'ťažnosti v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku pred podaním ústavnej s'ťažnosti.

III.2. Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti:

9. Podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

10. Ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde]. Pokiaľ vec nie je ešte právoplatne

skončená, ústavný súd osobitne prihliada na význam veci pre sťažovateľa, prípadne na to, či činnosť štátneho orgánu bola nesústredená a neefektívna (I. ÚS 390/2019).

11. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. ÚS 59/2019).

12. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a obsahu súdneho spisu zistil, že vo veci sťažovateľa v prvom stupni konal príslušný okresný súd, ktorý rozsudkom č. k. 2T/109/2009-2122 z 13. júla 2010 uznal sťažovateľa vinným zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 3 Trestného zákona a uložil mu nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 a pol roka. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 To 83/2010-2199 z 8. decembra 2010, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Okresný súd po doplnení dokazovania v zmysle záverov krajského súdu rozhodol opakovane odsudzujúcim rozsudkom č. k. 2T/109/2009-2678 z 23. februára 2023 a sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov s podmienečným odkladom a určil skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. Sťažovateľ znova podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie a súdny spis sp. zn. 2T/109/2009 bol následne okresným súdom 17. mája 2023 predložený krajskému súdu. Overením aktuálneho stavu veci ústavný súd zistil, že krajský súd 13. decembra 2023 vo veci sťažovateľa uskutočnil verejné zasadnutie s cieľom prejednanie odvolania. Verejné zasadnutie sa konalo v neprítomnosti sťažovateľa, za prítomnosti jeho obhajcu, ktorý je zároveň jeho právnym zástupcom v konaní pred ústavným súdom. Krajský súd v trestnej veci sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 To 43/2003 tak, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 2T/109/2009 z 23. februára 2023 zrušil a trestné stíhanie sťažovateľa zastavil podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, čím bola právna neistota sťažovateľa odstránená.

13. Ústavný súd konštatuje, že hoci dĺžku súdneho konania v trestnej veci sťažovateľa nemožno považovať za primeranú, plynulosť postupu okresného súdu bola od roku 2010 zásadným spôsobom negatívne ovplyvnená obštrukčným správaním sťažovateľa, ktorý sa nachádzal na území Chorvátskej republiky a opakovane ospravedlňoval svoju neprítomnosť zo zdravotných dôvodov a z dôvodu vybavovania invalidného dôchodku (č. I. 2281 súdneho spisu, pozn.). Sťažovateľ opakovane ospravedlňoval svoju neprítomnosť zo zdravotných dôvodov a hospitalizácií aj po návrate na územie Slovenskej republiky. Objektívnym dôvodom na predĺženie trestného konania bola dvakrát zmena v zložení senátu okresného súdu v osobe prísediaceho, s ktorou sťažovateľ nesúhlasil. Z uvedeného dôvodu okresný súd musel postupovať podľa § 277 ods. 1 Trestného poriadku a od 25. októbra 2022 vykonal hlavné pojednávanie znova. Osobitosť prípadu sťažovateľa a dĺžku vedenia trestného konania zohľadnil pri svojom rozhodnutí, keď pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13.1. Pozornosti ústavného súdu neušla sťažovateľom tendenčne (so zreteľom na všetky zistené okolnosti) formulovaná ústavná sťažnosť s dôrazom na existenciu zbytočných prietáhov a neprímeranosť dĺžky trestného konania vedeného súdom prvého stupňa. Sťažovateľ však zjavne zámerne nezmiel svoje správanie počas celého súdneho konania a opakované vyhýbanie sa účasti na hlavných pojednávaníach v období po vydaní prvého odsudzujúceho rozsudku okresným súdom (k tomu bližšie bod 12 a 13 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktoré nepochybne podstatným spôsobom prispeli k oddialeniu rozhodnutia jeho veci. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ doručil ústavnému súdu svoju ústavnú sťažnosť na prietahy v postupe prvostupňového súdu 12. decembra 2023, teda v čase, keď už bola jeho trestná vec okresným súdom rozhodnutá (odsudzujúci rozsudok č. k. 2T/109/2009-2678 z 23. februára 2023) a súdny spis sa po podanom odvolaní sťažovateľa nachádzal viac ako 6 mesiacov mimo dispozície tohto súdu (súdny spis bol 17. mája 2023 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní). Zároveň podal svoju ústavnú sťažnosť len jeden deň pred konaním verejného zasadnutia na prejednanie odvolania odvolacím súdom. S ohľadom na to, že obhajca sťažovateľa v trestnom konaní je tiež jeho právnym zástupcom v konaní pred ústavným súdom, a teda o termíne verejného zasadnutia určeného na 13. december 2023 s predpokladom právoplatného skončenia veci mal vedomosť (upovedomenie o termíne uskutočnenia verejného zasadnutia obhajca prevzal 13. novembra 2023, pozn.), javí sa podanie ústavnej sťažnosti namietajúcej postup okresného súdu v spomínanom časovom rámci ako účelové, v snahe získať majetkový prospech v podobe primeraného finančného zadosťučinenia.

14. Komplexným vyhodnotením okolností konkrétneho prípadu, prihliadajúc najmä na správanie sťažovateľa počas celej doby vedenia trestného konania, ako aj na časový moment podania ústavnej sťažnosti pre prietahy v postupe súdu prvej inštancie, nemožno reálne dospieť k záveru o porušení ním namietaných práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu